

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน หมู่ 8 บ้านบน ตำบลกาหลง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

ศุภักษรี ฤควณิช*

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน หมู่ 8 บ้านบน ตำบลกาหลง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการศึกษาเชิงปฏิบัติการ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาผลการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน 2) เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจร ตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร ปี 2551-2554

ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ เป็นสมาชิกชุมชนหมู่ที่ 8 บ้านบน ตำบลกาหลง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวน 86 คน โดยจัดเป็นทีมสาธารณสุข จำนวน 20 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แบบสอบถาม สื่อประชาสัมพันธ์ สื่อทางวิชาการ แผ่นพับ หอกระจายข่าว ป้ายประชาสัมพันธ์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข เจ้าหน้าที่ อบต. และอุปกรณ์การจัดการขยะมูลฝอยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษาพบว่า

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของประชาชนทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลง ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย มีพฤติกรรมคัดแยกขยะก่อนทิ้ง ก่อนการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนสมาชิกชุมชนร่วมกับทีมสาธารณสุข พบครัวเรือนมีการเก็บรวบรวมขยะทิ้งลงถังรองรับขยะโดยตรง รอให้ อบต. มาเก็บไปทิ้งในบ่อขยะของจังหวัดโดยไม่มีการคัดแยกขยะ หรือทำการเผาในที่โล่ง ทำให้เกิดมลพิษทางอากาศหลังกิจกรรม ครัวเรือนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทิ้งขยะ โดยทำการรวบรวมขยะลงถังดำ มัดปากถุงก่อนทิ้งเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา มีการรวบรวมคัดแยกขยะใส่ถุงก็อบแก๊ปและรัดปากถุงก่อนทิ้งเพิ่มมากขึ้นเกือบครบทุกครัวเรือน

บทนำ

การพัฒนาส่วนใหญ่มุ่งสร้างความเจริญทางด้านเทคโนโลยีและฐานเศรษฐกิจของประเทศให้มีความมั่นคง มั่งคั่งขึ้น โดยลืมนึกไปถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมที่จะติดตามมา ในบรรดาปัญหาสิ่งแวดล้อมทั้งหลายที่เกิดขึ้นมานั้น ปัญหาขยะนับว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้น และอยู่ใกล้ตัวคนมากที่สุด

*สำนักงานสาธารณสุขอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร

เพราะคนเป็นผู้ผลิตขยะจากการบริโภคและทิ้งขยะที่เหลือจากการบริโภค สุดท้ายคนก็ได้รับผลกระทบจากการทิ้งขยะนั้น จากการสำรวจปัญหาสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาครหรือที่ชาวบ้านเรียกกันว่า “มหาชัย” เป็นจังหวัดเล็กๆ ตั้งอยู่บนปากน้ำท่าจีน ห่างจากทะเลเพียง 2 กิโลเมตร ภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่ม ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรมและการประมงเป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรสัตว์น้ำ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสัตว์น้ำทะเล จึงมีการประกอบอาชีพด้านการประมงอย่างกว้างขวาง มีเรือประมงที่ทันสมัยกว่า 1,000 ลำ ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ในแต่ละปี นับได้ว่าอยู่ในอันดับหนึ่งของประเทศ เป็นจังหวัดที่มีนาเกลือมากที่สุด จังหวัดสมุทรสาครจึงเป็นจังหวัดที่มีการพัฒนารวดเร็ว และเป็นจังหวัดที่รองรับความเจริญและการขยายตัวจากกรุงเทพมหานครโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคอุตสาหกรรมชุมชนมีอัตราการขยายตัวที่สูง มีการอพยพย้ายถิ่นของประชากรจากจังหวัดต่าง ๆ เข้ามาประกอบอาชีพเป็นจำนวนมาก ปัญหาขยะมูลฝอยเริ่มจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมมากขึ้น และคาดว่าในอนาคตจะเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดที่จะต้องเร่งดำเนินการป้องกันแก้ไขปริมาณขยะมูลฝอย ที่มีแหล่งกำเนิดมาจากทั้งจากครัวเรือนและโรงงานอุตสาหกรรมมีปริมาณสูงถึง 2 แสนตันต่อปี การดูแลเก็บขนขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดส่วนใหญ่อยู่ในความรับผิดชอบของหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งการบริการเก็บขนขยะมูลฝอยยังไม่สามารถกระทำได้อย่างทั่วถึง ทำให้มีปริมาณขยะตกค้างในแต่ละวันจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตพื้นที่ที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น นอกจากนี้วิธีการกำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน ก็ยังไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาลเนื่องจากยังใช้วิธีเทกองกลางแจ้ง และเผาทิ้งบางส่วน (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2551 : 1)

จังหวัดสมุทรสาคร ได้ดำเนินการแก้ไขปัญหาในเรื่องขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่จังหวัดภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระดมความร่วมมือจากทุกฝ่าย ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชนและประชาชน โดย

เน้นให้หน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในพื้นที่สนับสนุนช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ประสานการปฏิบัติ ภายใต้อาณัติด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่มีอยู่อย่างจำกัด โดยบูรณาการแผนงาน โครงการและงบประมาณของท้องถิ่นเพื่อการกำจัดขยะอย่างถูกวิธี ด้วยการจัดหาสถานที่กำจัดขยะร่วมกันระหว่างเขตปกครองท้องถิ่นต่างๆ รวมทั้งขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการแก้ปัญหาจากกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม โดยให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นเจ้าภาพ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญต่อความร่วมมือของประชาชน โดยเน้นการปลูกจิตสำนึก ให้ประชาชนตระหนักในประโยชน์ของการ Recycle ขยะเพื่อผลในระยะยาวด้วย (สำนักงานจังหวัดสมุทรสาคร, 2551 : 1)

ตำบลกาหลง เป็นตำบลที่ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ประกอบไปด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ 1 บ้านกาหลงบน หมู่ 2 บ้านกลาง หมู่ 3 บ้านล่าง หมู่ 4 บ้านนาขวาง หมู่ 5 บ้านนาขวาง หมู่ 6 บ้านห้องคู้ หมู่ 7 บ้านชายทะเล หมู่ 8 บ้านบน ทิศเหนือ ติดต่อกับ ต.โรงเข้, ยกกะบัตร์ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ทิศใต้ ติดต่อกับ อ่าวไทย ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ต.บางไทรใต้ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร ทิศตะวันตก ติดต่อกับ ต.นาโคก อ.เมือง จังหวัดสมุทรสาคร จำนวนประชากรในเขต อบต. 4,924 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,168 หลังคาเรือน ปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญ พบว่า จังหวัดสมุทรสาครมีมลพิษจากขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลเทศบาลมีปริมาณขยะมูลฝอยรวม 523 ตัน/วัน เป็นขยะในเขตเทศบาล จำนวน 393.99 ตัน/วัน (ร้อยละ 7.33) นอกเขตเทศบาล จำนวน 129.01 ตัน/วัน (ร้อยละ 24.67) เป็นปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บได้เฉพาะในเขตเทศบาล จำนวน 345.99 ตัน/วัน (ร้อยละ 66.15) และมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้าง จำนวน 48 ตัน/วัน (ร้อยละ 9.17) (สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จังหวัดสมุทรสาคร, 2550 : 19-30) จากการสำรวจปริมาณมูลฝอยที่เกิดขึ้นในพื้นที่ตำบลกาหลง อำเภอเมือง มีมากถึง 4 ตัน/วัน ในส่วนของการเก็บขนมูลฝอยของท้องถิ่นตำบลกาหลง อยู่ในการดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลกาหลง ซึ่งยังมี

ปัญหาเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยของท้องถิ่น และสถานที่ทิ้งขยะ ซึ่งต้องนำไปทิ้งที่บ่อขยะของจังหวัดสมุทรสาคร เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นชนบท บ้านเรือนของประชาชนตั้งอยู่ห่างกัน ท้องถิ่นจึงไม่สามารถดำเนินการเก็บขยะมูลฝอยได้อย่างทั่วถึง ประชาชนจึงกำจัดเองโดยการกองเผาในที่โล่งแจ้งเป็นส่วนใหญ่ และมีบางครัวเรือนนำไปทิ้งรอให้อบต.มาขนไปทิ้ง

จากปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยดังกล่าว ตำบลกาหลงได้รับผลกระทบจากปัญหาขยะมูลฝอย ในชุมชนมีขยะทิ้งมาก โดยมีเหตุจากชาวบ้านผลิตขยะเยอะ และประชาชนขาดความรู้เรื่องขยะมูลฝอย และไม่มีคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งจึงเกิดปัญหาด้านการสาธารณสุขเป็นแหล่งเพาะเชื้อโรคและก่อให้เกิดการระบาดของโรค ซึ่งการจัดการขยะที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับประชาชน คือ การลดปริมาณขยะด้วยการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง โดยกำหนดให้มีการแบ่งขยะออกเป็น 3 ประเภท คือ ขยะมีมูลค่า ซึ่งเป็นขยะที่สามารถขายหรือแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าหรือของใช้อื่นได้ ขยะประเภทนี้จะถูกนำกลับไปใช้ใหม่ในรูปของ Reuse หรือนำไปแปลงใช้ใหม่ในรูปของ Recycle หมายถึง ขยะที่ไม่เป็นที่ต้องการอีกต่อไปแล้ว จึงเป็นของทิ้งเพื่อนำไปกำจัดต่อไป และขยะอันตราย หมายถึง ขยะที่มีพิษหรือสารเคมีตกค้างอยู่ ซึ่งต้องแยกออกมาเพื่อการกำจัดด้วยวิธีการเฉพาะแตกต่างจากขยะทั่วไป ผู้ศึกษาจึงได้นำมาหาแนวทางการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยของชุมชน เพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชน โดยดำเนินการให้ความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกวิธีแก่ประชาชน ได้กำหนดแนวทางและเป้าหมาย โดยจะระดมความร่วมมือจากผู้อาศัยในชุมชน ให้ดำเนินการพัฒนาร่วมกัน โดยมุ่งหวังให้ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและยังถือว่าผู้ที่ก่อปัญหาต้องมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาด้วย เพื่อช่วยบำรุงรักษาพัฒนาท้องถิ่นให้สะอาดเรียบร้อยมุ่งให้ความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับอันตราย พิษภัยและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากขยะมูลฝอยแก่ประชาชน ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการลดปริมาณขยะมูลฝอย และคัดแยกก่อนทิ้งรวมทั้ง

สนับสนุนให้องค์กรส่วนท้องถิ่นที่รับผิดชอบ มีระบบการจัดเก็บและขนส่งขยะมูลฝอยจากชุมชนอย่างถูกต้อง ก่อให้เกิดเจตคติที่ดีในการจัดการขยะมูลฝอย เป็นประโยชน์ในการนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการมูลฝอยชุมชน และการให้บริการเกี่ยวกับขยะมูลฝอยของอบต.ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เป็นการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับขยะมูลฝอยชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร

วัตถุประสงค์ในการศึกษา

1. เพื่อศึกษาผลการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
2. เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางแก้ไขปัญหามลพิษทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และการปรับปรุงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร ปี 2551-2554

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้รูปแบบการทำกิจกรรมการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลง และเพิ่มศักยภาพการจัดการขยะมูลฝอยและส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
2. ได้แนวทางในการปรับปรุงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน สามารถนำไปขยายผลกับชุมชนอื่น ในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับปรุงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมของและส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีการจัดการขยะมูลฝอยแบบครบวงจรตามแนวทางในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสาคร ปี 2551-2554

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาในเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นแบบ สอบถามเกี่ยวกับ กระบวนการให้ความรู้การจัดการขยะมูลฝอย การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอยชุมชนโดยการใช้แบบสอบถามและแบบสังเกต พฤติกรรม เพื่อใช้บันทึกพฤติกรรมการคัดแยกและลด ปริมาณขยะของประชาชน

สรุปผลการศึกษา

ผลจากการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทีมสาธารณสุข ชุมชนหมู่ที่ 8 บ้านบน ตำบลกาหลง อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า

1. ทีมสาธารณสุขได้รับความร่วมมือในการทำ กิจกรรมอย่างต่อเนื่อง มีการประชาสัมพันธ์ให้ครัวเรือนในการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยครัวเรือน และแบ่ง หน้าที่กันดูแลและให้คำแนะนำครัวเรือน

2. สมาชิกชุมชนมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมีเจตคติที่ดีในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน และให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมการจัดการขยะ มูลฝอยครัวเรือนมากขึ้น ทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ลดลง

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย ชุมชนของประชาชนทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนลดลง ประชาชนมีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอย มีพฤติกรรมการ คัดแยกขยะก่อนทิ้ง ก่อนการทำกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน สมาชิกชุมชนร่วมกับทีม สาธารณสุข พบ ครัวเรือนมีการเก็บรวบรวมขยะทิ้งลงถัง รองรับขยะโดยตรง รอให้ อบต. มาเก็บไปทิ้งในบ่อขยะ ของจังหวัดโดยไม่มีการคัดแยกขยะ หรือทำการเผาในที่ โลงทำให้เกิดมลพิษทางอากาศ หลังกิจกรรม ครัวเรือนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมทิ้งขยะ โดยทำการรวบรวม ขยะลงถังดำ มัดปากถุงก่อนทิ้งเป็นส่วนใหญ่ รองลงมา มีการรวบรวมคัดแยกขยะใส่ถุงก๊อบแก๊ปและมัดปากถุงก่อน ทิ้งเพิ่มมากขึ้นเกือบครบทุกครัวเรือน กระบวนการจัดการ ขยะมูลฝอยชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน โดย ทีมสาธารณสุขและอาสาสมัครชาวบ้านที่มีความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับการจัดการขยะ การคัดแยกขยะก่อนทิ้งได้

ร่วมกันแนะนำการกำจัดขยะโดยวิธีการต่างๆ เช่น การทำ บุ่ยหมัก การลดการทิ้งบรรจุภัณฑ์ การเลือกใช้สินค้า คุณภาพที่มีหีบห่อบรรจุภัณฑ์น้อย และมีอายุการใช้งาน ยาวนานตัวสินค้าไม่มีมลพิษ สดการใช้วัสดุกำจัดยาก และ มีการคัดแยกขยะ การนำความรู้ที่นำมาเผยแพร่ วิทยากร การทำกิจกรรมเพื่อลดปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชน ทำให้ สมาชิกชุมชนเข้าใจและมีเจตคติที่ดีต่อการจัดการขยะครัว เรือน และสมาชิกชุมชนได้ให้ความร่วมมือในการทำ กิจกรรมเป็นอย่างดี จึงส่งผลให้กิจกรรมประสบผลสำเร็จ ทีมสาธารณสุขยังได้นำกระบวนการสื่อสารงาน ประชาสัมพันธ์มาใช้เพราะมีความจำเป็นและสำคัญเป็น อย่างยิ่งในการสร้างเครือข่ายแกนนำ หรือสิ่งประสานให้ เกิดความเข้าใจอันก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนิน กิจกรรมของโครงการต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในชุมชน เพื่อให้ ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารและความรู้ต่างๆ ที่ใช้ในการ พัฒนาและแก้ไขสิ่งแวดล้อมของชุมชน เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการพัฒนาชุมชนของตน และเป็นปัจจัยสำคัญที่ จะนำความรู้ต่าง ๆ เข้าสู่ชุมชน การใช้สื่อในการทำ กิจกรรมครั้งนี้มุ่งหมายเพื่อโน้มน้าวจิตใจให้เกิดผลในการ รับรู้หรือเปลี่ยนทัศนคติ หรือ เปลี่ยนพฤติกรรม เมื่อ ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจการกำจัดขยะมูลฝอย วัฏวิธี คัดแยกและกำจัดขยะจึงให้ความร่วมมือในการลดการ ผลิตขยะครัวเรือนลง ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม ด้วยความเต็มใจในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เป็นการ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบในเรื่องต่าง ๆ อันมีผลกระทบต่อตัวของประชาชนเอง เพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ของประชาชน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการลด ปริมาณขยะด้วยการคัดแยกขยะก่อนทิ้งนั้น จำเป็นที่ ประชาชนจะต้องร่วมตั้งแต่การยอมรับแนวทางการคัด แยกขยะตามประเภทที่กำหนด ร่วมดำเนินการคัดแยกขยะ ร่วมซักจูงเผยแพร่ให้ผู้อื่นดำเนินการคัดแยกขยะ ร่วมกัน แก้ไขปัญหา อุปสรรค การคัดแยกขยะความสำเร็จของ การคัดแยกขยะนี้ ขึ้นอยู่กับความร่วมมือของประชาชน

ผลจากการที่ประชาชนมีความรู้ทำให้เกิดเจตคติที่ ดีต่อการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เกิดการปรับเปลี่ยน พฤติกรรมกำจัดขยะของครัวเรือน สมาชิกชุมชนเข้าร่วม

กิจกรรม และมีการปฏิบัติตามคำแนะนำตอบสนองต่อการกำจัดของมูลฝอยในครัวเรือน โดยมีการลดปริมาณการผลิตขยะมูลฝอย มีการคัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้ง พิจารณาได้จากพฤติกรรมหลังทำกิจกรรม สมาชิกชุมชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้น และยังพบอีกว่าผู้ที่ขาดความรู้ที่ดีเกี่ยวกับขยะด้านการกำจัดเศษวัสดุก่อสร้าง กุ้งพลาสติก ขวดแก้ว และวิธีการกำจัดขยะมูลฝอย และยังเข้าใจผิดเกี่ยวกับการทิ้งขยะประเภทเศษอาหาร ผักผลไม้ลงแม่น้ำ คู คลอง โดยคิดว่าขยะเหล่านี้เป็นอาหารของสัตว์น้ำ หลังทำกิจกรรมพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับขยะมูลฝอยวิธีกำจัดขยะที่ถูกต้อง และเข้าใจถึงโทษของขยะที่ทำให้เกิดมลพิษ จึงปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การทิ้งขยะโดยมีการคัดแยกขยะก่อนทิ้งแทนการเผา เกิดความสำนึกหรือเกิดความตระหนักต่อความรับผิดชอบต่อสภาพแวดล้อมครัวเรือนมากขึ้น มีการเปลี่ยนพฤติกรรมในการกำจัดขยะครัวเรือน มีการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และมีทัศนคติในการเลือกซื้อสินค้าชนิดใหม่ สินค้าที่มีคุณภาพมีหีบห่อบรรจุภัณฑ์น้อย และไม่เป็นมลพิษ ลดการใช้วัสดุกำจัดยาก และมีการคัดแยกขยะ ส่งผลให้ปริมาณขยะชุมชนลดลง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

จากการศึกษาครั้งนี้ประชาชนได้เสนอแนะแนวทางต่างๆ ในการจัดการมูลฝอยชุมชนสรุปได้ดังนี้

1. ควรให้ความรู้แก่ประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน เพื่อรักษาสภาพแวดล้อมและปลอดภัยจาก

โรคและมลพิษที่มีผลต่อสุขภาพของประชาชน

2. ควรจัดให้มีถังขยะให้กับชุมชนมากขึ้น
3. ควรมีกิจกรรมการกำจัดขยะอย่างหลากหลาย และต่อเนื่อง
4. อบต.ควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาครั้งนี้ให้ข้อเสนอแนะว่า การลดปริมาณขยะการมีส่วนร่วมของประชาชน เกิดจากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขยะมูลฝอย ทำให้มีการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อการจัดการมูลฝอยชุมชน ซึ่งส่งผลต่อการจัดการขยะมูลฝอยในครัวเรือนในชุมชน และสามารถบริหารจัดการได้เองอย่างมีระเบียบเรียบร้อย ถูกกับสุขลักษณะ รู้จักคัดแยกขยะก่อนทิ้ง มีการจัดเตรียมภาชนะรองรับขยะมากขึ้นและแบ่งแยกตามประเภทของขยะ เช่น ถังขยะสำหรับขยะเปียก ขยะทั่วไป ขยะมีพิษ และนำขยะเปียกหรือขยะอินทรีย์ไปทำปุ๋ยหมักมาใช้ได้ ทำให้ปริมาณขยะลดลง ซึ่งส่งผลต่อสภาพแวดล้อมของชุมชนหน่วยงานภาครัฐที่ดูแลชุมชน ควรให้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์และเป็นความรู้แก่ประชาชน ซึ่งจะเป็นผลดีต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านความสะอาดสิ่งแวดล้อมในครัวเรือน เป็นการแก้ไขปัญหาลดปริมาณขยะมูลฝอยของชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

บรรณานุกรม

1. กมลพัฒน์ แยมประไพ. (2547). **เจตคติต่อการบริการเก็บขนขยะมูลฝอยของเขตบางคอแหลม กรณีศึกษา: ถนนเจริญกรุง กรุงเทพมหานคร**, กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
2. กรมการปกครอง. (2539). **โครงการรณรงค์กำจัดสิ่งของที่ไม่ใช้แล้วทั่วประเทศ 2538-2539**. กรุงเทพฯ : บริษัทรีโนซ่า สตูดิโอ จำกัด.
3. กรมควบคุมมลพิษ. (2546). **มลพิษ**. อัดสำเนา.
4. กรุงเทพมหานคร. (2543). **ทิศทางการพัฒนากรุงเทพมหานคร**. กรุงเทพฯ: สำนักรักษาความสะอาด.
5. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ. (2546). **การจัดการสิ่งแวดล้อม**. กรุงเทพฯ.
6. กองวิชาการและแผนงาน. (2543). **จุลสารการคัดแยกขยะ**. กรุงเทพฯ: สำนักรักษาความสะอาด. (อัดสำเนา)
7. กองวิชาการและแผนงาน . (2537). **ข้อมูลการรับซื้อสินค้าจากมูลฝอย**. กรุงเทพฯ: สำนักรักษาความสะอาด.

